

Posudek vedoucího diplomové práce

Vysoká škola: Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta: právnická

Katedra: práva trestního

Obor: trestní právo

Diplomant: Zuzana Vondráčková

Téma diplomové práce: Činnost Probační a mediační služby v institutu podmíněného propuštění a přeměna trestu odnětí svobody v trest domácího vězení

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Roman Vicherek, Ph.D.

Oponent diplomové práce:

Akademický rok: 2022/2023

Diplomová práce Zuzany Vondráčkové se zabývá činností Probační a mediační služby, především se zaměřením na opakovaně diskutovaný institut podmíněného propuštění a, dnes již neaktuální, přeměnu trestu odnětí svobody na trest domácího vězení. To, co dělá práci zajímavou a neotřelou, je úhel pohledu na již mnohokrát vydiskutovaný institut podmíněného propuštění prostřednictvím role Probační a mediační služby. Přeměna trestu odnětí svobody na trest domácího vězení již není s ohledem na současnou právní úpravu aktuální, nicméně diplomantka se pokusila mimo jiné i přijít s tím, proč tento institut nenašel v soudní praxi uplatnění. Je tedy možné říci, že se jedná o poměrně zajímavé téma, které není diplomanty zpracováváno příliš často.

Diplomová práce je členěna do sedmi kapitol, úvodu a závěru. První kapitola diplomové práce se věnuje Probační a mediační službě, jako instituci, vymezuje její úkoly i organizační strukturu, včetně její role v restorativní justici. Následuje historický vývoj probační činnosti jak na území ČR, tak i v zahraničí, což je velmi zdařilá kapitola, byť poněkud stručná. Následuje kapitola, ve které se diplomantka vypořádává se současnou právní úpravou vztahující se k činnosti Probační a mediační služby. Nosná část práce se věnuje institutům podmíněného propuštění, resp. roli PMS při podmíněném propuštění (kapitola 6) a přeměně trestu odnětí svobody na trest domácího vězení (kapitola 7). Poslední kapitola je věnována návrhům de lege ferenda. Vůči této struktuře práce nemám zásadních připomínek, nicméně s ohledem na

neaktuálnost přeměny trestu odnětí svobody na trest domácího vězení by bylo možná vhodnější se podrobněji a do větší hloubky věnovat roli PMS při podmíněném propuštění. Na druhou stranu je nutné přihlídnout k tomu, že studentka již měla práci rozpracovanou v době, kdy k předmětné změně došlo a ve své práci se pokusila i vypořádat s důvody, které ke zrušení tohoto institutu vedly.

Po formální stránce má práce některé nedostatky. V práci chybí seznam zkratk, ten není nutný, pokud zkratky nejsou v práci používány, nicméně studentka je používá (např. PMS). Zásadnější dopad to však má do označování právních předpisů, což by mělo být v práci provedeno jednotně, nicméně studentka tak nečiní, takže se lze setkat s označením zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, ale jinde tr. zákoník, či trestní zákoník (často podle toho, jak předpis označoval autor článku, ze kterého studentka vycházela). Taková nejednotnost určité není v pořádku a efektivně by se dala zkratkami vyřešit. V úvodu lze vytknout poněkud vágní zhodnocení dosavadního zpracování tématu, charakteristiku použitých zdrojů a zdůvodnění použité metody, definice hypotéz a výzkumných otázek. Není jasné proč autorka v seznamu literatury (kapitola 10) má biografické citace místo publikací. Jako chybu je nutné vytknout také to, že u poznámek pod čarou nedošlo k zarovnání do bloků.

Diplomantka se nevyhnula gramatickým a stylistickým chybám, často používá poněkud neurčité spojky „kde“, „kdy“. Nejsou aktualizovány odkazy na webové zdroje u poznámek pod čarou (práce je z ledna 2023, ale citace z května 2022, např. s. 9). Na s. 32 autorka uvedla, že „...*Nejvyšší soud se ve svém rozhodnutí vyjádřil tak, že Hlavním cílem ...*“, s. 37 „*Pro žádost o podmíněné (chybí propuštění) je také rozhodující... příslib k zaměstnání...*“ s. 38 v poznámce pod čarou uvádí bez zjevného důvodu číslovku 1 a až za ní číslo odkazu pod čarou, s. 50 uvádí: „*První důvod, který bych ráda zmínila je, především to, že institut přeměny trestu odnětí svobody na trest domácího vězení má stejné nebo resp. přísnější podmínky pro užití.*“ (přísnější než co?) atd.

Z obsahového hlediska je třeba vyzdvihnout především aktivní zapojení studentky při získávání informací a poznatků o tématu diplomové práce do činnosti konkrétního střediska PMS v Havlíčkově Brodě, které je místě příslušné pro věznicí Světlá nad Sázavou. Nešlo tedy jen o studium literatury, ale získala i praktické informace, které analyzovala ve své práci. Na druhou stranu literatury, kterou pro psaní práce použila, moc nebylo. Odborné články uvedla jen tři, publikací také jen poskromnu, stejně jako judikatury. Práce je psána na řadě míst tak, že

autorka často vezme jen jeden článek, který z části opíše do diplomové práce (řádně jej cituje), ale neporovnává závěry s jinými autory ani sama do tématu nevstupuje se svým názorem (ty však nakonec alespoň shrnula v poslední kapitole v návrzích de lege ferenda, např. 15-18, 19-22, 23-25). Pozitivně lze hodnotit především práci s dokumenty PMS (kapitola 6.4), které vedou k větší invenci autorky. Nelze ani opomenout skutečnost, že v této kapitole autorka zajistila data a pracovala s grafy a tabulkami, nicméně tuto práci trošku znehodnotila tím, že ze získaných dat nevyvodila žádné závěry, navíc zde došlo k věcné chybě (s. 51), jelikož nelze zaměňovat počet uložených trestů domácího vězení s přeměnami trestu odnětí svobody na domácí vězení (domácí vězení je také ukládán jako samostatný trest), jak činí autorka, to staví získaná data do zcela jiného světla. Stejně tak by se dalo polemizovat s myšlenkou diplomantky (s. 28) že „pravomoc PMS“ můžeme zařadit k právu na spravedlivý proces. Právo na spravedlivý proces je něco úplně jiného a ingerence PMS tam pokud vůbec je, tak zcela marginální, autorka navíc tuto svou myšlenku nijak hlouběji nerozvádí a nevysvětluje.

V celkovém hodnocení však diplomová práce Zuzany Vondráčkové jistě ob stojí, Práce proto je způsobilá k ústní obhajobě, kterou doporučuji zaměřit na otázku: Umožnila by jste „automatické podmíněné propuštění“ (váš návrh de lege ferenda) i u recidivistů, kteří jsou odsouzení za méně závažnou trestnou činnost k trestu odnětí svobody do 1 roku (vámi vymezené podmínky)? Pokud by o tom nikdo nerozhodoval a vztahovalo by se to na všechny odsouzené pro méně závažnou trestnou činnost s trestem odnětí svobody do 1 roku, nebylo by to kontraproduktivní, protože by soudy v tom případě automaticky počítali s tím, že dojde ke zkrácení těchto trestů (automaticky) a o to by navýšily původní tresty?

Práci hodnotím stupněm: **D**

JUDr. Roman Vicherek, Ph.D.
vedoucí diplomové práce

V Olomouci 8. 5. 2023